

VIJESTI

Međunarodna godina speleoloških objekata i krša

International Year of Caves and Karst 2021.

Nenad Buzjak

Hrvatski speleološki savez

Krški tereni zauzimaju oko 20% površine Zemlje. U Hrvatskoj obuhvaćaju gotovo 50% površine, ne računajući krš u jadranskom podmorju. Poznati su po spiljama, jamama i površinskim reljefnim oblicima koji zajedno tvore spektakularne i neobične krajobraze. Mnogi od tih krajobraza su naseljeni ili se na njima odvijaju brojne gospodarske aktivnosti. Nažalost, u mnogim dijelovima svijeta ti su krajobrazi nedovoljno prepoznati i vrednovani te iznimno ugroženi lošim upravljanjem, a njihove su vrijednosti brojne.

Speleološki objekti (spilje i jame) i krški krajobrazi vrlo su osjetljivi na onečišćenje, prekomjernu upotrebu prirodnih resursa i prostora i loše upravljanje. Jedan od glavnih razloga je slabo poznavanje prirode njihovog nadzemlja i podzemlja.

Kako bi se ukazalo na vrijednosti i prijetnje pokrenut je projekt **Međunarodne godina speleoloških objekata i krša**. Radi se o međunarodnom projektu čiji je cilj podučiti javnost o njihovim prirodnim i kulturnim vrijednostima. Organizirala ga Međunarodna speleološka unija (UIS), međunarodna organizacija za istraživanje, proučavanje i zaštitu speleoloških objekata i krša koju čini 55 zemalja članica, a među njima i

Krški krajobrazi osiguravaju:

- vodu za oko 10% svjetske populacije,
- desetine milijarde dolara godišnje koje se ostvaruju u turizmu,
- područja kulturne baštine kao rezultat života brojnih lokalnih zajednica u krškim područjima,
- staništa za rijetke, ugrožene i endemične pripadnike živog svijeta,
- znanja o našem okolišu, klimatskim promjenama, mineralnim resursima, gospodarstvu, bitna i za potragu za životom na drugim planetima.

Hrvatska. Više od 100 nacionalnih i međunarodnih organizacija partneri su UIS-a u Međunarodnoj godini, a među njima je i Hrvatski speleološki savez.

Ceremonija otvaranja IYCK bila je planirana za 26. siječnja 2021. godine u sjedištu UNESCO-a, ali je zbog situacije s bolešću COVID premještan u online okružje. Ceremonija je snimljena i dostupna svima zainteresiranim na Youtube kanalu Međunarodne speleološke unije (UIS). Proslava uživo će se održati kada to situacija dopusti.

UIS i Hrvatski speleološki savez pozivaju udruge i institucije da promoviraju ovu manifestaciju. Sve informacije nalaze se na web stranici <http://iyck2021.org>. Među njima je i letak na hrvatskom jeziku (<http://iyck2021.org/wp-content/uploads/2020/11/>

IYCK-Leaflet-HR.pdf). Popis svih događaja koji će biti organizirani širom svijeta redovito se osvježava na stranici manifestacije <http://iyck2021.org/index.php/events/>. Za dodatne informacije možete kontaktirati UIS, a u Hrvatskoj Hrvatski speleološki savez (<http://www.speleo.hr/>). Hrvatski speleološki savez je u tom povodu otvorio i posebnu web stranicu za davanje osnovnih informacija: <http://www.speleo.hr/iyck-2021/>

Informacije i aktivnosti objavljuju se na sljedećim kanalima:
<http://iyck2021.org/>
<https://www.facebook.com/uiisspeleo>
<https://twitter.com/uiisspeleo>
<https://www.instagram.com/uiisspeleo/>
<http://uis-speleo.org/>
<http://www.speleo.hr/>
<https://www.facebook.com/speleo.hr>
<https://www.instagram.com/speleo.hr/>